

Wat kennis over trauma ons leert

em. prof. dr. Peter Adriaenssens
KU Leuven

1

WAAR KRUIST TRAUMA HET LEVEN?

- KINDERMISHANDELING
- BLOOTSTELLING AAN PARTNERGEWELD
- BLOOTSTELLING AAN VECHTSCHIEDING
- TERRORISME
- NATUURRAMPEN
- COVID OPNAME OP INTENSIEVE ZORGEN, OF PERSONEELSLEDIG DAAR
- VERLIES OUDERS
- ADOPTIE NA ONTVOERING
- OORLOGSGESCHIEDENIS IN FAMILIE
- ARMOEDE EN UITSLUITING
- VLUCHTELINGEN
- SLACHTOFFER VAN RACISTISCH GEWELD, HOMOFOBIE

2

BREED SPECTRUM GEWELD

- BEDREIGING
- INTIMIDATIE EN PSYCHOLOGISCHE INTIMIDATIE
- CONTROLE
- VERZET TEGEN CONTROLE
- WEDERZIJDIG GEWELD EN CONTROLE
- ISOLATIE
- SEKSUELE DWANG
- POLITIEKE, RELIGIEUZE DWANG
EN DAT SITUATIONEEL,
CHRONISCH EN LICHT-ERNSTIG

3

GEWELD EN ECHTSCHEIDING

- VOOR 1 OP 5 VROUWEN REDEN VAN DE SCHEIDING (De Graaf, 2009)
- VAKER REDEN VOOR VROUWEN DAN VOOR MANNEN: 8 TEGEN 1
- BIJ EEN DERDE CONTACT MET EX NADIEN SLECHT
- 17% KINDEREN NA SCHEIDING GEEN CONTACT MET 1 OUDER

4

NA DE SCHEIDING

- VERDERZETTEN CONTROLE
- VERDERZETTEN INTIMIDATIE
- VELE PROCEDURES
- MISBRUIK OUDERLIJKE MACHT (GEEN TOESTEMMINGEN GEVEN)

- VAAK GEBREK AAN DUIDELIJKE SCHEIDING

5

PLEGERS

- DOOR VOLWASSENEN
 - ALS INDIVIDU (GEZIN, KENISSENKRING)
 - BINNEN ORGANISATIES (KERK, SPORT, ONDERWIJS, PROFESSIONELEN...)
- DOOR NATUUR
- DOOR JONGEREN

6

SOCIALE MEDIA

- VERANDEREN DE RELATIE MET MET PORNO EN SEKSUEEL GEDRAG
 - 60% MEISJES EN 80% JONGENS VAN 14 ZAGEN PORNO
- EXPLOESIE VAN CRIMINELE PORNO: KINDERPORNO, DARK NET, CONTACTPOGINGEN
- SEXTING (met suicidegedrag nadien)
- PESTEN: TOT 20% IN LAATSTE MAAND

10

'GOSSIP GIRL'-PESTERIJEN

- RODDELKANALEN OP TIKTOK SCHIETEN ALS PADDENSTOELEN UIT DE GROND, IN NAVOLGING VAN DE POPULAIRE SERIE GOSSIP GIRL TE ZIEN OP NETFLIX.
- DE BERICHTEN OP DE RODDELAACCOUNTS GAAN VEELAL OVER RUZIES, DRUGS EN SEKS.
- GEVOLGEN: SUICIDAAL REAGEREN, SCHOOLVERMIJDING...
- HET SPEELT INMIDDELS OP SCHOLEN IN VLAANDEREN EN HEEL NEDERLAND

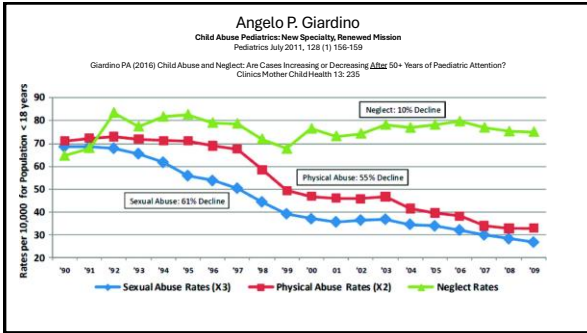
11

<https://www.sensoa.be/een-naaktfoto-op-school-wat-nu-stappenplan>

Volg deze stappen

1. Situeer het probleem
2. Bepaal de ernst van de situatie
3. Geef aandacht aan het slachtoffer
4. Geef aandacht aan de verspreider
5. Geef aandacht aan de ouders
6. Communiceer op je school of in je instelling
7. Communiceer met de andere school of instelling
8. Geef vorming aan leerlingen of leden en hun ouders
9. Overweeg: aangifte doen bij de politie of niet?
10. Evalueer en stuur bij

12

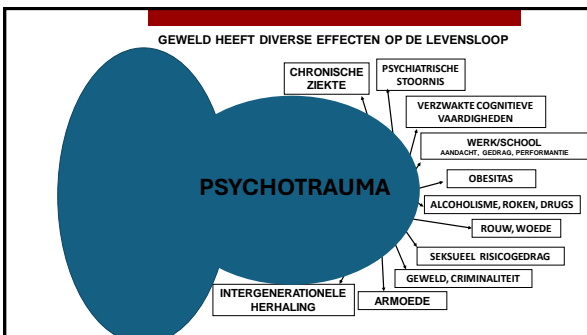
13

6 DOMEINEN

COMPLEX TRAUMA

1. Affect en impulsiviteit regulatie
2. Aandacht en concentratie
3. Zelfbeeld
4. Hechting en sociale relaties
5. Somatisatie
6. Verstoring van mentalisatie

14

15

HECHTING EN STRESS REGULATIE

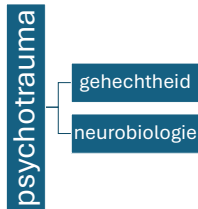
Hechttingsrelatie is systeem van stress- of emotieregulatie

Langzaam wennen aan stress: externe stressregulatie

Leren wat/hoe met stress om te gaan: interne stressregulatie

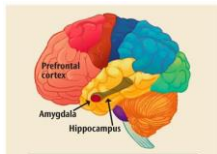
16

IMPACT VAN TRAUMA

17

GIFTIGE CHRONISCHE STRESS

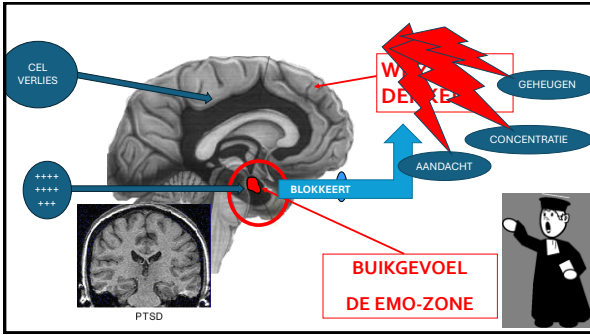

SPECIFIEKE DELEN VAN HET BREIN ZIJN GETROFFEN:

DE PREFRONTALE CORTEX: BETROKKEN BIJ BESLUITVORMING EN ZELFBEHEERSING
DE HIPPOCAMPUS: ESSENTIEEL VOOR HET VASTLEGGEN VAN HERINNERINGEN EN INFORMATIE

DE AMYGDALA: BETROKKEN BIJ HET EMOTIONELE GEHEUGEN, BETROKKEN BIJ ANGST, STRESS, GEVAAR, (SEKSUELE)AGRESSIE

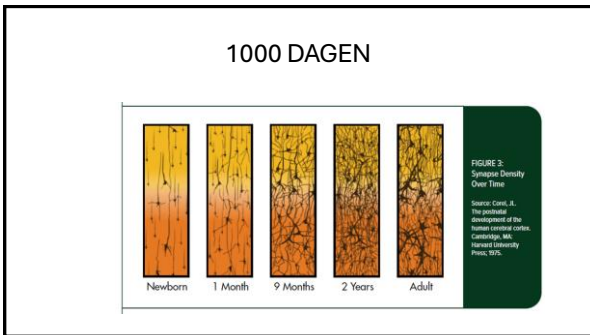
18

19

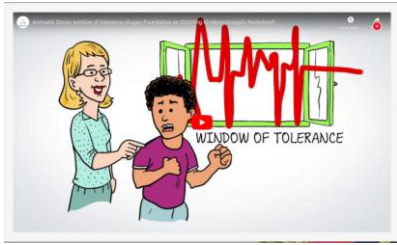

20

21

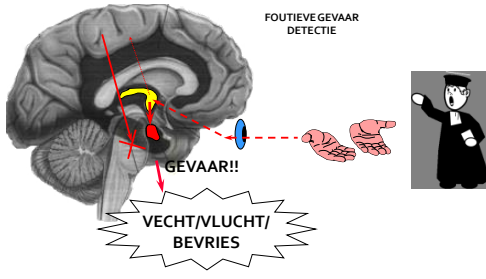
AUGE FOUNDATION - Window of tolerance

22

GEEN GEVAAR!!

FOUTIEVE GEVAAR
DETECTIE

23

DUIM
limbisch systeem:
emotionele hersenen

VINGERS
Hersenschors
rationele hersenen

HANDPALM & POLS
Hersenstam, primitieve
hersenen (reptielenbrein)

24

25

In de klinische praktijk vaak
gebruikte diagnose 'complexe PTSS'

**Ontwikkelingstrauma
(Developmental Trauma Disorder)**

26

PTSS is een combinatie van klachten
die veel voorkomen na trauma

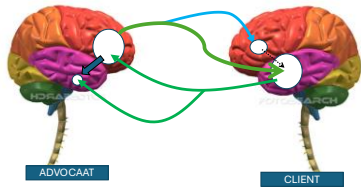
- Herbeleving
- Vermijding
- Verandering van gedrag, gevoelens, denken
- Lichamelijke gevolgen

27

- Je verliest snel je geduld en bent snel boos.
- Je hebt last van plotselinge huilbuien.
- Je voelt je voortdurend gespannen en 'opgefokt'.
- Je schrikt snel en bent overgevoelig voor elke onverwachte situatie of gebeurtenis.
- Je zoekt gevaarlijke situaties op; je gaat bijvoorbeeld veel te hard rijden.
- Je gebruikt verdovende middelen zoals drugs en alcohol.
- Je bent somber, vindt niets leuk of interessant.
- Je voelt je schuldig aan het gebeurde en maakt jezelf verwijten: 'Dan had ik maar niet...'
- Je voelt je minderwaardig.
- Je kunt je slecht concentreren.
- Je bent doodmoe, maar kunt toch moeilijk inslapen of doorslapen.

28

MAKE A LOOP
<https://www.augeo.nl/augeo-academy/>
 e-college van Prof. dr. Peter Adriaenssens Communiceren over geweld

Peter Adriaenssens, 2014

29

HANDVAT NAAR EEN MINDERJARIGE CLIËNT TOE

- WEES DUIDELIJK (geen omzwerrende taal)
- EMPATHISCH (en dus vanuit 'IK' spreken)
- HOU CONTROLE (vertaal voor de jongere diens eigen emo- en gedragspatroon)
- BLIJF IN VERBINDING (praat, hou vol)

**DAT STAAT TEGENOVER
 CHAOS, VERWARREND, NIET VERBONDEN, MISPLAATST VOOR DE
 OMSTANDIGHEDEN**

30

IS OOK VOLGENS JOU INTERVENTIE GEPAST?

- PRAAT VOOR JE UIT
- PRAAT VERTREKKEND VANUIT KENNIS EN LEG DAAR HET ADVIES
- ERKEN DE EMOTIE VAN JE CLIËNT
- EN VOORAL: ZWIJG NIET...

31

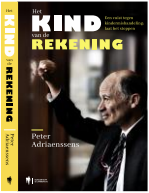
KENNIS BRENGT HOOP VOOR WIE GETROFFEN IS

- KENNIS OVER TRAUMA HELPT CLIËNTEN INZICHT VERWERVEN IN EIGEN (DYS)FUNCTIONEREN: JE BENT NIET GEK, JE BENT GEEN ONHERSTELBAAR BESCHADIGD MENS
- HET ZET JE OP WEG JE FUNCTIONEREN TE ZIEN ALS 'ANDERS' DOOR WAT JE MEEMAAKTE
- ZOALS HET VERLEDEN JE BREIN KON TREFFEN EN BEPERKEN, ZO KAN BLOOTSTELLING AAN TOEKOMST HET VOORUIT HELPEN. HET WIJST DE WEG NAAR VAARDIGHEDEN DIE HET BREIN TERUG OP DE WEG VAN HERSTEL ZET.
- HET BREIN IS PLASTISCH, JE KAN HET VERANDEREN.

32

33

- <https://www.universiteitvanvlaanderen.be/college/wat-doet-mishandeling-met-een-kinderbrein/>
- <https://vimeo.com/468466752> kan je een webinar volgen 'Kindermishandeling: van abstract onderwerp naar gesprek'
